

Suomen Caritaksen toimintakertomus vuodelta 2021

1. Johdanto

Suomen Caritas ry - Caritas Finland rf on vuonna 1960 perustettu katolinen avustus- ja kehitysyhteistyöjärjestö, joka tekee työtä kaikkein haavoittuvimpien ja syrjäytymisvaarassa olevien ihmisten ja ryhmien parissa. Suomen Caritas on osa kansainvälistä Caritas-verkostoa ja on jäsenenä Caritas Internationaliksessa ja Caritas Europassa.

Suomen Caritas toimii maailmalla kehitysyhteistyön saralla hankekumppani kehitysyhteistyöhankeissa, ottaa osaa kansainvälisiin hätäapukeräyksiin ja toimii Suomessa erityisesti maahanmuuttajien kotouttamistyössä; pääpainona työllisyyskysymykset ja työelämässä tarvittavien taitojen vahvistaminen.

Yhdistyksellä on oma toimistotila vuokrattuna Helsingissä osoitteessa Kuusitie 6.

2. Avustustyö

Kehitysyhteistyö

Suomen Caritaksella on ollut vuonna 2021 kehitysyhteistyöhankeet Keniassa ja Myanmarissa. Nämä kohteet ovat saaneet myös Ulkoministeriön keräystukea.

Kehitysyhteistyöhanke Myanmarissa

Suomen Caritaksen uusi kehitysyhteistyöhanke Nuorista ympäristöoikeudenmukaisuuden suunnannäyttäjiä Myanmarissa alkoi vuonna 2021. Hanke saa ulkoministeriön tukea ja se jatkuu vuoden 2023 loppuun saakka. Hanketta toteutetaan yhdessä paikallisen Gaia-järjestön ja Englannin ja Walesin Caritas-järjestö CAFOD:n kanssa. Hankkeen tarkoituksena on tukea nuoria, naisia, yhteisöjohtajia, paikallisia yhdistyksiä sekä kansalaisjärjestöjä vastaamaan yhteisöjen tarpeisiin ja edistämään ympäristöoikeudenmukaisuutta ja kestävä elämäntapaa eri puolilla Myanmaria.

Kehitysyhteistyöhanke Keniassa

Suomen Caritas aloitti ulkoministeriön tuella uuden kehitysyhteistyöhanke Ruokaturvaa ja parempaa toimeentuloa turkana-naisille Kangatohan ja Kerion alueilla Turkanan maakunnassa, Keniassa. Turkanan maakunta on Kenian köyhimpiä alueita, ja hankkeella tuetaan paimentolaiskansaan kuuluvien naisten elinkeinoja ja ruokaturvaa perustamalla naisten ryhmiä ja tarjoamalla koulutusta vuohienhoidossa, korinpunonnassa sekä mehiläistenhoidossa ja hunajan valmistuksessa. Hanke toteutetaan yhteistyössä paikallisen Caritas Lodwarin kanssa ja mukana hankkeessa ovat myös Inter-Cultur ry ja Mifuko Oy. Hanke jatkuu vuoden 2023 loppuun saakka.

Penghiburin lastenkoti Indonesiassa

Vuoden aikana on myös jatkettu tukea Penghiburin lastenkodin toiminnalle Indonesiassa. Taustalla vaikuttava kummiyhdistys on lopettelemassa toimintaansa ja osa yhdistyksessä toimivista kummeista ja yhteistyökumppaneista on siirtynyt tukemaan lastenkodin toimintaa Suomen Caritaksen kautta. Varainhankintaa tehtiin myös yhteistyössä Sääksmäen seurakunnan kanssa. Vuoden aikana lastenkodin toimintaan kerättiin varoja yhteensä 5000 €.

Kotimaan avustustyö

Ohjaus- ja Neuvontatyö

Toiminnan keskiössä on suora ohjaus- ja neuvontatyö sekä eri aktiviteettien kautta ihmisten osallistaminen. Ihmisiä autetaan erilaisissa kysymyksissä koskien sosiaaliturvaa, terveyspalveluita sekä asumista ja työllistämistä. Vuonna 2019 käyttöön otettiin työn tueksi Caritas Italianan kehittämä asiakastietojärjestelmä Osboweb, jotta pystytään paremmin seuraamaan ja kartoittamaan eri avuntarvitsijoiden tarpeita ja käyntimääriä. Tarkempia tilastoja vielä harjoitellaan, mutta suurin osa avustettavista on naispuolisia, maahanmuuttajataustaisia ja suurin osa kysymyksistä keskittyy opiskelu- ja työelämän kysymyksiin. Yhteydenottoja on vuoden aikana noin sata.

Ystävyyden kahvila ja retkitoiminta

Ystävyyden kahvila, etäkahvilat ja retket ovat kaikille avointa toimintaa, jonne voi tulla mukaan spontaanisti ja matalalla kynnyksellä saamaan apua eri mieltä askarruttaviin kysymyksiin että saamaan seuraa ja mielekästä tekemistä. Toiminnasta vastaa sosiaalineuvoja Hannele Liukkonen. Sosiaalineuvojan rinnalla auttavat vapaaehtoiset ja muu toimiston väki. Erityisenä kohderyhmänä ovat yksinäiset ikäihmiset, työttömät ja maahanmuuttajat. Ystävyyden kahvila kokoontui 6 kertaa koronasulkujen päätyttyä. Kävijöitä oli keskimäärin 5–6 henkeä/kerta.

Erilaisia retkiä järjestettiin 6 kertaa ja retkien kohteina ovat Helsingin eri tapahtumat, paikat ja/tai Helsingin lähiympäristö. Retkille osallistui keskimäärin 4 henkeä/per kerta. Retken päätteeksi Caritas tarjosi osallistujille lounaan tai kahvit. Nämä juttuhetket ovat osoittautuneet tärkeiksi retken jälkeen. Monet retkeläiset eivät käy juurikaan käy missään tai ulkona syömässä, joten yhteinen ruokailu tuo myös juhlaa arjen keskelle ja kaivattua vaihtelua. Ystävähahvila- ja retkitoiminta rahoitetaan Sininauhaliiton järjestöavustuksen turvin. Vuonna 2021 avustus oli 4 000 €.

Ekumeeninen vastuuviikko järjestettiin lokakuussa ja sen teemana oli kohtuullisuus. Viikon aikana pohdittiin, mitä voimme tehdä elääksemme kohtuullisempaa ja kestävämpää elämää. Aihetta tarkastellein YK:n kestävä kehityksen tavoiteohjelma Agenda 2030:n kautta. Caritas järjesti 20.10.2021 Vastuuviikon Ystävyyden kahvila -tapahtuman, jossa keskustelimme Vastuuviikon teemasta sekä siitä, miten Caritas tukee toiminnallaan kestävä kehitystä Keniassa kehitys yhteistyöhankkeemme kautta. Mukana oli myös Tarja Korpaeus-Hellsten Helsingin evl.lut. seurakuntayhtymästä, joka kuuluu Vastuuviikon verkostoon.

Hävikkiruokajakelu

Yhdistys kuuluu Helsingin kaupungin hävikkiruokaterminaalin jakajiin, ja yhdistyksen kautta jaetaan kaksi kertaa kuukaudessa hävikkiruokaa ulos noin 30 kassia kerrallaan kotitalouksille. Ruokajaosta ilmoitetaan ruoka-apu.fi -sivustolla. Avustusta hakeneet olivat 40–80-vuotiaita, miehiä oli 60 % ja ulkomaalaistaustaisia 30 %. Moni ruokajakelussa käynyt vieraili myös Caritaksen kierrätysvaatemylässä, josta he saivat vaatteita itselleen ja perheelleen.

Ruokalahjakortit ja leirituki

Caritas antoi suoraa tukea vähävaraisille kotitalouksille ruokalahjakorttien ja leirituen muodossa. Joulukuussa 2021 Caritas jakoi 80 ruokalahjakorttia. Lahjakorteista 35 meni yksin asuville ja 45 perheille. Ruokalahjakorttien arvo oli yhteensä 4550 €. Leirimaksuihin tukea annettiin yhteensä 3470 €.

Young Caritas -toiminta

Nuorten Young Caritas -ryhmä aloitti toimintansa huhtikuussa 2019. Työtä koordinoi hallituksen jäsen Meisa Dano yhdessä toimiston kanssa. Ryhmän toiminnassa on mukana viitisentoista nuorta. YoungCaritaksen vapaaehtoiset ovat olleet aktiivisia muun muassa hävikkiruokajakelussa ja erilaisissa Caritaksen tapahtumissa. Vapaaehtoiset olivat myös mukana järjestämässä Caritaksen tapahtumia, kuten marrasmarkkinoita, sekä autoivat luostarituotteiden markkinoinnissa.

Kierrätystavaroiden kauppa ja luostarituotteiden myynti

Suomen Caritas käynnisti yhteistyön yritys Inditex kanssa vuonna 2020. Tämä yhteistyö pitää sisällään, että jokaisessa Suomessa olevassa Zara myymälässä (6kpl) on Caritas kierrätyslaatikko, jonne voi jättää kierrätykseen meneviä vaatteita ja muita tavaroita. Inditex yritys järjestää logistiikan ja säännöllisen kierrätyslaatikoiden tyhjennyksen Suomen Caritaksen toimitiloihin, jossa ne lajitellaan edelleen myyntiin, korjattaviin ja eteenpäin annettaviin sekä hävitettäviin vastuullisesti kierrättäen. Vaatteiden myynti tapahtuu Caritaksen omassa kaupassa, jossa ne korjataan ja myydään eteenpäin edullisin hinnoin tai lahjoitetaan tarvitseville.

Inditex yhteistyöhön sisältyy sosiaalinen hanke, jonka ideana on työllistää vaatteiden käsittelyyn henkilöitä. Suomen Caritaksen kohderyhmänä ovat maahanmuuttajataustaiset, joille annetaan mahdollisuus työllistyä hankkeen kautta. Työjaksojen aikana he opettelevat suomen kieltä, oppivat vaatteiden korjausta, käsittelyä ja kaupan pyörittämistä turvallisessa ympäristössä vahvistaen näin työelämän taitoja myöhempää työuraa silmällä pitäen. Suomen Caritas solmi erillisen sopimuksen Helsingin kaupungin kanssa marraskuussa 2020, jossa olemme sitoutuneet ottamaan tähän pilottiin kuntouttavasta työtoiminnasta henkilöitä työkokeiluun. Pilotin käynnistys on viivästynyt pandemian vuoksi ja siksi varsinainen toiminta tulee käynnistymään vasta keväällä 2022.

Suomen Caritas jatkoi myös luostarituotteiden myyjänä. Erityisesti verkkokauppa (www.caritas.fi/caritas-kauppa) rooli on ollut tärkeä väline ostajille pandemian aikana. Muita tuoteryhmiä ovat kahvi, keramiikka Keski-Amerikasta, kehitysmaiden korut, ruusukot ja muut kristilliset esineet. Uusi tuoteryhmä on laadukkaat pääsiäiskynttilät, joiden myynnin seurakuntiin Caritas aloitti keväällä 2021.

Caritas-kaupassa oli kesällä kaksi yhdeksännen luokan päättänyttä nuorta Kesäsetelin turvin töissä kahden viikon ajan/nuori. Heidän töihinsä kuului myytävien tuotteiden valokuvaaminen, kaupan inventaario, myytävien tuotteiden asettelu ja markkinointimateriaalien tekeminen. Tämän lisäksi myymälässä oli Ranskasta korkeakouluharjoittelija touko-kesäkuussa.

3. Tapahtumat ja keräykset

Suomen Caritas pyrkii ottamaan osaa erilaisiin tapahtumiin mahdollisuuksien mukaan sekä järjestämään myös omia. Luonnollisesti pandemian vuoksi tapahtumia on ollut huomattavasti vähemmän kuin aikaisempina vuosina. Perinteisesti on järjestetty vuodessa kaksi omaa myyntitapahtumaa pääsiäisbasaari ja marrasmarkkinat. Näistä ensimmäinen toteutui pandemian rajoitusten vuoksi vasta kesäkuussa 13.6. mutta marrasmarkkinat järjestettiin ajallaan 28.11. Kumpikin tapahtuma järjestettiin Helsingissä Pyhän Henrikin seurakunnan tiloissa ja/tai puutarhassa. Myyntituotteina ovat pääasiassa luostarituotteet.

Caritaksella oli lisäksi myös oma myyntipöytä Anglikaanisen seurakunnan Christmas Basaarissa 5.12.2021. Ennen joulua Caritas-kauppa oli ilta-aikaan auki neljänä iltana.

Keräykset

Paastokeräys 2021: Tue ympäristöä ja ihmisoikeuksia Myanmarissa

Paastokeräys 2021 tuki Suomen Caritaksen hanketta Myanmarissa, joka toteutetaan yhteistyössä paikallisen Gaia-järjestön ja Englannin ja Walesin Caritas-järjestö CAFOD:n kanssa. Hankkeen tavoitteena on tukea nuoria naisia ja miehiä vaikuttamaan ympäristön ja ihmisoikeuksien puolesta eri puolilla Myanmaria. Keräyksen tuotto oli 9342 euroa.

Pienemmät keräykset: Vastuuviikon keräys

Ekumeeninen Vastuuviikko järjestettiin 17-24.10.2021 ja sen yhteydessä kerättiin varoja Caritaksen kehitysyhteistyöhankkeelle ”Ruokaturvaa ja parempaa toimeentuloa turkana-naisille Turkanan maakunnassa.”

Adventtikeräys 2021: Turvaa lasten koulumatka Libanonissa

Vuoden 2021 Adventtikeräyksen teemana oli Turvaa lasten koulumatka Libanonissa. Keräys toteutettiin yhteistyössä Tanskan Caritaksen kanssa. Keräysvaroilla rahoitetaan ennen kaikkea erityistarpeisten lasten koulukyytejä Caritas Libanonin ylläpitämiin kouluihin.

Caritaksen Facebook-sivulla oli vuonna 2021 yhteensä 11 varainkeruukampanjaa. Niistä kaksi oli Caritaksen omia: Keniaan ja lasten ja nuorten leirimaksuihin. Yhdeksän keräystä olivat yksityishenkilöiden käynnistämää keräyksiä. Nämä keräykset tuottivat yhteensä 1303 €.

4. Vaikuttamistyö ja verkostot

Suomen Caritas on Suomen Ekumeenisen Neuvoston (SEN) kumppanuusjärjestö ja Caritas tekee aktiivista yhteistyötä SEN kanssa. Caritaksella on nimetyt edustajat jaostoissa Nuorisajaostossa (Meisa Dano) ja Yhdenvertaisuusjaostossa (Larissa Franz-Koivisto), yhteiskunnallisten asioiden jaostossa (Larissa Franz-Koivisto) ja paikallisekumenian jaostossa (Adriana Saarialho). Jaostojen kautta järjestetään erilaisia tapahtumia ja seminaareja, joihin otetaan osaa mahdollisuuksien mukaan. Yhdenvertaisuusjaosto järjesti 21.10. seminaarin Ulos koronasta – miten rakennamme yhdenvertaisuutta koronan jälkeen. Seminaarissa Suomen Caritaksen pääsihteeri piti kommenttipuheenvuoron STM:n erityisasiantuntijan Virva Juurikkalan esitelmään. Tilaisuus järjestettiin hybridimallilla osan seminaari osallistujista ollessa paikan päällä Helsingin kirkkohallituksen tiloissa ja osa oli etänä. Tilaisuus myös nauhoitettiin ja nauhoite oli katsottavissa 2 viikkoa tilaisuuden jälkeen. Seminaari tavoitti seminaaripäivänä ja sen jälkeen yli 1 000 henkilöä.

Suomen Caritas on lisäksi Fingo ry:n ja Sininauhaliiton jäsen. Vuonna 2021 Caritaksen pääsihteeri Larissa Franz-Koivisto valittiin Sininauhaliiton hallituksen jäseneksi. Yhteistyötä lisättiin myös luterilaisen avustusjärjestön Kirkon ulkomaan avun kanssa; minkä hallitukseen Larissa valittiin asiantuntijajäseneksi.

Lisäksi yhdistys on Suomen köyhyyden ja syrjäytymisen vastaisen verkoston (EAPN-FIN) jäsen. Caritas ottaa osaa säännöllisesti eri kannanottoihin ja vetoomuksiin yhdessä muiden järjestöjen ja verkostojen kautta. Tärkein verkosto on kuitenkin Caritas Europa, jonka kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä vaikuttamisen saralla. Vuonna 2021 julkaistiin uusi maakohtainen Caritas CARES Country Report. Caritas Euroopan alatyöryhmissä meillä on nimetyt edustajat nuorten työryhmässä Osmo Vartiainen ja sosiaalipoliittisessa työryhmässä Hannele Liukkonen.

5. Globaalikasvatus ja tiedotus

Suomen Caritas tiedotti jäseniään tulevista tapahtumista ja keräyksistä uutiskirjeissä, verkkosivuilla sekä sosiaalisessa mediassa. Muita hiippakuntalaisia tavoitettiin Fides-lehden, tapahtumien, seurakuntien ilmoitustaulujen ja sosiaalisen median ryhmien kautta. Julkaisuista ja eurooppalaisten Caritasten yhteisistä lausunnoista tiedotettiin medialle ja sidosryhmille.

Facebookissa Caritaksella oli 924 seuraajaa vuoden 2021 lopussa. Määrä on pysynyt lähes samana edelliseen vuoteen verrattuna. Caritaksen Instagram-tiliä on pyritty aktivoimaan ja YoungCaritaksella on myös oma Instagram-tili.

Oikeudet oikein -hanke

Vuonna 2021 toteutettiin yhdessä IYC Suomen kanssa Oikeudet oikein -hanke, jonka rahoittajana toimi ulkoministeriön Eurooppatiedotus. Hankkeen tarkoituksena oli lisätä suomalaisten nuorten ja nuorten aikuisten tietoisuutta yhdestä Euroopan unionin ydinalueesta, perus- ja ihmisoikeuksista, lisätä suomalaisten nuorten tietoa ja ymmärrystä EU:n työstä ihmisoikeuksien edistämiseksi ja kannustaa nuoria toimimaan aktiivisesti EU:n perusoikeuskirjassa mainittujen oikeuksien puolesta. Hankkeessa toteutettiin sosiaalisen median kampanja nimeltä Arjen sankarit. Kampanjavideoilla esiteltiin Arjen Sankareita, jotka omalla toiminnallaan edistävät EU:n perusoikeuksien toteutumista arkielämässään. Videoihin voi tutustua hankkeen internetsivuilla osoitteessa www.arjensankarit.org.

Samanarvoinen elämäni -hanke

Suomen Caritaksella on oma Samanarvoinen elämäni -hanke, joka saa Ulkoministeriön Viestinnän ja globaalin kasvatuksen tukea vuosina 2021–2022. Siihen kuuluu lähes kaksikymmentä bangladeshilaisen valokuvaajan GMB Akashin kuvaa ja niihin liittyvää tarinaa.

Kuvien lisäksi hanketta varten valmistui vuonna 2021 pohdintamateriaali, joka liittyy eriarvoisuuteen ja sen vähentämiseen. Ensimmäinen valokuvanäyttely oli marraskuussa esillä Turun pääkirjastossa. Sekä kuvat että tekstit ovat myös esillä hankkeen verkkosivuilla osoitteessa samanarvoinenelamani.org. Hankkeeseen liittyy myös vuonna 2022 toteutettava valokuvauskilpailu ja sosiaalisen median kampanja.

KYMPPI-hanke

KYMPPI-hankkeen toinen rahoituskausi käynnistyi maaliskuussa 2021. KYMPPI-hankkeen tavoitteena on sitouttaa suomalaiset, kehittyvissä maissa toimivat yritykset toimimaan eriarvoisuuden vähentämiseksi. Hanke pyrkii osoittamaan, että ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja kaikkien ihmisten yhdenvertainen kohtelu voivat olla yrityksen menestystekijöitä.

Vuonna 2021 hanke järjesti yhteensä neljä tapahtumaa kestävään liiketoimintaan liittyen. Uutuutena olivat syksyllä pidetyt Somaliaan ja Keniaan keskittyneet maapäivät. Niissä oli mukana yrityksiä ja järjestöjä, joilla on avustus- tai liiketoimintaa kyseisissä maissa.

KYMPPI-hankkessa on mukana Diakonissalaitos, Filantropia, Filoksenia ja Suomen Caritas kanssa. Hanketta rahoittaa ulkoministeriö. Nykyinen hankekausi kestää joulukuun 2022 loppuun.

6. Hallinto

Caritaksen hallituksen toimikausi on sääntöjen mukaisesti neljä vuotta ja nyt alkaneelle hallitukselle tämä oli ensimmäinen toimintavuosi (2021-2024). Caritaksen hallitukseen kuuluivat vuonna 2021 Piispa Teemu Sippo SCJ, puheenjohtaja Elie El-Khoury, varapuheenjohtaja Meisa Dano rahastonhoitaja, Stephan Arnold, Gloria Lapitan Isä Ryszard Mis SCJ Pirketta Levón Katia Orellana, Osmo Vartiainen. Hallitus kokousti vuoden aikana 10 kertaa.

Yhdistyksen kehitystyötä tehtiin lisäksi Organisational Development -hankkeen avustuksella (2019–2021), joka on saatu Caritas Europan kautta.

Jäsenistö Suomen Caritaksella oli vuoden 2021 lopussa 333. Jäsenmäärän kasvu hidastui edellisvuosiin verrattuna, varmasti osin koronaepidemian vuoksi ja koska tapahtumia ei ollut mahdollista järjestää tavalliseen tapaan.

Henkilöstö

Suomen Caritaksen pääsihteeri vuonna 2021 oli Larissa Franz-Koivisto.

Caritaksen järjestökoordinaattorina toimi Adriana Saarialho. Kehitysyhteistyön asiantuntija Sara Simonsen irtisanoutui kesäkuussa ja elokuussa hänen seuraajanaan aloitti Riikka Aartola. Alkuvuonna Caritas oli ilman viestijää ja toukokuussa globaalikasvatus- ja tiedotusvastaavana aloitti Laura Koskelainen. Järjestössä työskenteli myös osa-aikaisena sosiaalineuvojana Hannele Liukkonen. Christina Ekholm on toiminut Caritaksen controllerina oman toiminimen kautta.